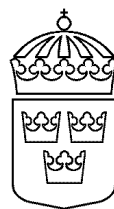

Riksdagens protokoll

2002/03:7

Torsdagen den 17 oktober

Protokoll
2002/03:7

Kl. 12.00 – 12.22
14.00 – 15.00

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 10 oktober.

2 § Anmälan om förändring i regeringens sammansättning

Från statsminister Göran Persson hade följande skrivelse inkommit:

Till riksdagens talman

Förändring i regeringens sammansättning

Jag har i dag med verkan från och med denna dag entledigat statsrådet och chefen för Näringsdepartementet Björn Rosengren.

Jag har vidare med verkan från och med denna dag förordnat statsrådet Mona Sahlin att vara chef för Näringsdepartementet.

Stockholm den 15 oktober 2002

Göran Persson

Skrivelsen lades till handlingarna.

3 § Återtagande av plats i riksdagen

Andre vice talmannen anmälde att *Björn Rosengren* (s) återtagit sin plats i riksdagen fr.o.m. tisdagen den 15 oktober varigenom uppdraget som ersättare upphört för Lars U Granberg.

4 § Kompletteringsval till bostadsutskottet

Andre vice talmannen meddelade att Socialdemokraternas riksdagsgrupp på grund av uppkommen vakans anmält Ingela Thalén som ledamot i bostadsutskottet.

Andre vice talmannen förklarade vald till

ledamot i bostadsutskottet

Ingela Thalén (s)

5 § Svar på interpellation 2002/03:3 om driftstörningar

Anf. 1 Näringsminister MONA SAHLIN (s):

Fru talman! Per Bill har frågat näringsminister Björn Rosengren vilka åtgärder han ämnar vidta för att säkerställa att driftstörningar liknande dem som inträffade i Uppsalaområdet den 2 oktober i år inte ska upprepas.

Av lätt insedda skäl är det jag som besvarar interpellationen.

Onsdagen den 2 oktober uppstod komplikationer i elnätet samtidigt som två telestationer i Uppsalatrakten slogs ut. Det exakta händelseförloppet och eventuellt orsakssamband är inte klarlagt ännu. Situationen som uppstod innebar att 40 000 abonnenters telefoner slogs ut i flera timmar och att ytterligare ca 200 000 abonnenter inte kunde ringa annat än lokalsamtal. Detta medförde flera olyckliga konsekvenser, och allvarligast var att många abonnenter inte kunde nå larmnumret 112. SOS Alarm hanterade den uppkomna situationen bra och skapade alternativa kommunikationsvägar tillsammans med berörda räddningsorgan.

Samhällsutvecklingen har skapat ett allt större beroende av telekommunikationer. Med detta följer också allt högre krav på att telekommunikationerna fungerar i händelse av allvarliga störningar.

Telelagen ålägger den som tillhandahåller teletjänster eller nätkapacitet att se till att verksamheten uppfyller rimliga krav på god funktion och teknisk säkerhet. Post- och telestyrelsen (PTS) utövar tillsyn över operatörerna för att säkerställa att dessa bestämmelser i telelagen efterlevs.

Enligt Per Bill pekar preliminära uppgifter på att den kraftiga störningen hade sitt ursprung i ett kraftfel hos Skanova, det bolag som ansvarar för driften av Telias telenät. Skanova har själva tillsatt en utredning för att klargöra orsakerna till haveriet. Detta beräknas bli klart till slutet av denna månad och kommer att ske i nära samarbete med PTS.

Det allvarligaste hotet mot telekommunikationerna i fred utgörs i dag av långvariga avbrott i landets elförsörjning. Regeringen belyste detta i propositionen *Samhällets säkerhet och beredskap*.

Regeringen lägger stor vikt vid behovet av ett utökat samarbete mellan elnätföretag och teleoperatörer. År 2000 uppdrog regeringen åt PTS att redovisa de åtgärder som myndigheten vidtagit och planerar att vidta för att telefunktionen ska ha tillgång till en säker elförsörjning i kris och krig. Uppdraget redovisades i november förra året. Här framgår att PTS har utvecklat ett nära samarbete med Affärsverket svenska kraftnät och flera dominerande elnätföretag.

Den 1 juli i år skapades ett nytt s.k. samverkansområde, Teknisk infrastruktur. Detta samverkansområde bildades mot bakgrund av det starka inbördes beroende som finns mellan vissa verksamhetsområden vid såväl planering för som hantering av svåra påfrestningar på samhället i fred. Härmed skapas förutsättningar för en ökad samverkan mellan telekommunikationsområdet och elområdet.

Regeringen gav PTS i uppdrag i november förra året att bedöma säkerheten i telenäten vid en svår påfrestning på samhället i fred. På grundval av denna analys skulle PTS utreda behovet av lagändringar för att dels säkerställa att telekommunikationerna kan fungera i händelse av svåra påfrestningar, dels göra det möjligt att ställa krav på en grundlägg-

gande säkerhet i teleinfrastrukturen för att minska konsekvenserna av svåra påfrestningar. PTS inkom tidigare i år med en utredning innehållande förslag till lagändringar. Utredningen har remitterats och bereds för närvarande.

Regeringen har också uppdragit åt PTS att genomföra en risk- och sårbarhetsanalys inom telekommunikationsområdet. Utifrån denna ska PTS redovisa en strategi för hur arbetet ska bedrivas för att minska konsekvenserna av svåra påfrestningar på samhället i fred och för att öka beredskapen inför höjd beredskap och krig. Strategin ska avse åren 2003–2005. Uppdraget ska slutrapporteras senast den 1 april 2003.

Robusta telekommunikationer bör åstadkommas genom ett långsiktigt och metodiskt förebyggande arbete. Genom en kontinuerlig bevakning av behovet av insatser kommer vi att kunna vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa robusta och säkra telekommunikationer.

Anf. 2 PER BILL (m):

Fru talman! Låt mig inleda med att gratulera Mona Sahlin till det ökade ansvar hon får som departementschef i Näringsdepartementet.

Under det senaste året har vi fått flera tydliga och otäcka belysningar av vad ett teleavbrott och ett elavbrott kan innebära här i Mälardalen.

Vi har sett minst två större elavbrott som har släckt hela vår tillväxtmotor i Kista. Det har förstört maten för tusentals människor. Det har gjort att invånare har frusit under natten. Det har stängt allt från små företag till stora högteknologiska tillväxtföretag.

Ovanpå detta kommer då ett teleavbrott i Uppsala. Näringsministern beskriver det här på ett sådant sätt att jag tycker att det andas lite grann en underskattning av allvaret i situationen.

Som uppsalabo kan jag säga att det här är kanske det största teleavbrott som vi har haft i Sverige någonsin när det gäller omfattning.

SOS Alarm slogs ut under lång tid. ”Hesa Fredrik”, dvs. den varningssignal som vi normalt bara hör någon enstaka gång när den testas, utlöstes skarpt för första gången någonsin i Uppsala. Samtliga 2 500 trygghetsalarm som Uppsala kommun har slogs ut. Flygtrafiken på Arlanda drogs ned. Tågtrafiken försinkades. Bankomaterna slutade fungera. Dessutom fick 200 000–250 000 personer sin tele- och datatrafik kraftigt förstörd.

Detta innebar att allt från stora högteknologiska företag till små pizzerior drabbades. Pizzeriorna hade inte längre några kunder som kunde ringa in och köpa pizzor.

När man då väljer, som ministern gör, att mest peka på vilka som är ansvariga för vad får jag intrycket att det här inte riktigt är ministerns bord.

Fru talman! Ministern pekar på att PTS har ett tillsynsansvar och att Skanova håller på med en utredning i nära samarbete med PTS. Det är säkert bra. Ministern berättar också att det finns ett samarbete mellan el- och teleoperatörer och PTS. Det tycks inte ha hjälpt särskilt mycket den senaste tiden. Vidare berättar ministern om en utredning på PTS som är avslutad och som har remitterats och nu bereds.

Jag skulle vilja se mer av det här beröra oss. Är det inte så att staten har ett övergripande ansvar över samhällets infrastruktur? Oavsett om det

är vägar eller järnvägar, tele eller el, har inte staten ett övergripande ansvar för att se till att kontrollera de risker som finns?

En mjölkbonde vet att det då och då blåser ned ett träd på elledningarna och att det slocknar. Om han eller hon klarar av att ha beredskap och köra i gång ett reservaggregat, skulle man då inte kunna tänka sig att det stora halvstatliga Telia skulle klara av att ha någon typ av backup när sådant här händer? Ser näringsministern inte någon typ av ägaransvar, såsom ägare av nästan 70 % av Telia? Har ni inget ansvar där? Sedan har jag en sista fråga: När kommer den här propositionen, så att vi slipper eller åtminstone kan ta tag i de stora problem som faktiskt finns ordentligt?

Anf. 3 Näringsminister MONA SAHLIN (s):

Fru talman! Först vill jag verkligen understryka för Per Bill det som jag tror att han är väl medveten om, bara genom att läsa svaret. Jag tror inte att vi behöver stå här och diskutera om vi tar den här situationen på allvar, för det gör vi, både Per Bill och jag och, är jag övertygad om, alla ledamöter i regeringen och i riksdagens kammare. Det är inte så, som Per Bill påstod, att svaret andas någon form av underskattning av frågeställningen. Det tror jag också att han är väl medveten om. De senaste åren har både regeringen och riksdagen vid åtskilliga tillfällen skärpt allvaret, översynen, tillsynen och metoderna för att tele- och elnäten såväl i krig som i fredstid måste kunna säkerställas. Det är det första jag vill betona. Det är verkligen ingen underskattning. Vi kan diskutera länge utan att ändå kunna beskriva hur beroende vi är, precis som Per Bill uttryckte, som företagare, medborgare eller nation av att tele- och elnäten verkligen fungerar. Jag vill understryka att jag tycker att den redovisning som gjordes i interpellationen visar hur mycket som har hänt och är på gång inom detta område.

Jag vill också, apropå det som Per Bill avslutade med, återigen påminna om att telelagen ställer krav på dem som tillhandahåller teletjänster eller nätkapacitet. De har ett ansvar för att verksamheten ska kunna uppfylla de krav som det handlar om, också när det gäller kriser både i fred och i krigstid. Därtill har staten ett stort ansvar för att se till att både tillsynen och ansvaret är högt, att det är centralt och att det utövas på ett effektivt och bra sätt.

Jag vill i det sammanhanget uppmärksamma Per Bill på två saker. Det ena handlar om den fråga som han ställde på slutet om propositionen som ska hantera PTS förslag om lagändringar. Den ska hanteras ihop med behandlingen av delbetänkandet om lag om elektronisk kommunikation och kommer att lämnas till riksdagen nu i vår för att detta ska kunna träda i kraft under halvåret därefter. Det är det första beskedet. Det jobbar vi hårt med, och det är ett stort och svårt och oerhört viktigt område. Proposition kommer under våren.

Det andra som jag vill uppmärksamma Per Bill på, apropå det som han mycket riktigt beskrev som seriöst och allvarligt, är de effekter som elavbrottet i Tensta hade. Regeringen uppdrog i juni i år åt Affärsverket svenska kraftnät att redovisa just fördjupade analyser och förslag som handlar om möjligheten att förstärka elförsörjningen. Det här görs i samband med Krisberedskapsmyndigheten, och det ska redovisas den

15 december i år. Det finns alltså redan konkreta förslag som kommer till kammaren i vår.

Därutöver hoppas jag att Per Bill och jag och andra fortsätter att bevaka detta område och ta varje tillfälle som finns för att säkerställa tele- och elnäten, som är så viktiga för Sverige, för både medborgarnas och företagens skull.

Anf. 4 PER BILL (m):

Fru talman! Med de här kompletteringarna blir jag betydligt mer positiv. Då finns det ju en klar samsyn på hur viktigt detta är och på att också staten har ett övergripande ansvar, inte för att man fortfarande råkar vara den största ägaren i Telia utan därför att man har ett grundläggande ansvar såsom stat för ett visst antal saker, och hit hör den grundläggande infrastrukturen.

Jag hoppas att även teleavbrottet i Uppsala kan hjälpa till, så tillvida att vi faktiskt kan se vad och hur många saker som slogs ut, hur mycket det var som slutade att fungera. Helt plötsligt slocknade alla TV-apparater, och helt plötsligt slutade också delar av radarn på Arlanda att fungera. Vi vet ännu inte riktigt hur detta hängde ihop, om det var rena tillfälligheter eller om det blev följdfel på grund av hur allting sitter ihop.

Jag tror att man kan lära sig av varje skada som sker, och polisen i Uppsala sade redan samma dag som detta hände att man utgick från och hoppades att en haverikommission skulle titta sammantaget på det som hade hänt och att det inte bara skulle bli en liten utredning inom ett dotterföretag till Telia som skulle titta på sin lilla bit och säga att man kanske skulle ha satt en sladd här i stället eller kanske haft ett reservaggregat där eller någonting sådant – man skulle se till helheten. Det är ju lite av statens uppgift i detta, inte bara som storägare av Telia.

Det är också bra att propositionen nu är på väg. Och man kan ju ändå säga att vi har lärt oss en liten sak utöver att det är bra med privatiseringar. Det handlar om den lilla historien om att vi faktiskt fick polis och brandmyndigheter att fungera riktigt hyfsat i Uppsala efter bara någon timme. De sprang nämligen iväg och köpte kontantkort från Europolitan och Comviq därför att deras nät inte var utslagna. Då kunde de sätta in de här kontantkortet i stället för sina Teliakort, och därmed kunde vi mycket snabbare få kommunikation åtminstone med polis och brandmyndigheter. Det här visar väl på någonting förutom alla andra goda effekter som privatiseringar faktiskt har, som konkurrens och mångfald, som jag så ofta har stått här i kammaren och pratat om. Även ur ren säkerhetssynpunkt kan det vara bra att inte lägga alla ägg i en korg.

Anf. 5 Näringsminister MONA SAHLIN (s):

Fru talman! Det var ju positivt att Per Bill blev mer positiv efter min första replik. Jag får se om han kan bli ännu mer positiv efter denna replik.

Jag tycker att det var, för att uttrycka mig milt, att gå lite väl långt att plötsligt hylla privatiseringarna mitt uppe i denna diskussion, men det kan vi kanske lämna till en annan debatt. Däremot tycker jag att det är riktigt och också viktigt att nämna det som Per Bill var inne på om att observera, lära av och dra slutsatser av händelsen i Uppsala. Det handlar inte om att, som han uttryckte det, ett litet företag ska göra en liten utred-

Prot. 2002/03:7

17 oktober

Svar på interpellation

ning och flytta på någon kontakt och sladd, utan det handlar verkligen om att Skanova tillsammans med PTS gör denna översyn. Och PTS är sedan med och drar de här slutsatserna. Jag tror att det är viktigt att lära av de här händelserna och också att, som Per Bill gjorde, berömma många av de insatser som gjordes i Uppsala under de här timmarna – det ställer jag gärna upp på. Det handlar om hur SOS Alarm kämpade på för att hitta andra utvägar och också om hur polis och brandmyndigheter uppträdde i Uppsala. Det var alldeles utmärkt. Det har vi säkert också mycket att lära av.

Däremot vill jag rätta Per Bill på en punkt. Han sade att alla TV-apparater slogs ut och inte fungerade. Så var det inte eftersom Teracoms sändningar inte berördes. Däremot påverkades de kabelabonnenter som hade Comhem-abonnemang. De hör ju just till Skanova, och de påverkades, så vi kanske kan ta en diskussion om privatiseringar. Men jag ska inte vara fullt så naiv; det är allvarligt nog det som skedde.

Jag vill avsluta med att säga att jag eller den som kommer att vara näringsminister självfallet kommer att få anledning att titta mycket noga på detta, följa det nära, och gärna återkommer i diskussioner med Per Bill ifråga om vi har lärt oss tillräckligt och om vi har åtgärder så att det räcker.

Anf. 6 PER BILL (m):

Fru talman! Man lär sig så länge man lever. Det är fantastiskt att det kommit någonting gott ur Ulvskogs digital-TV-satsning. Det visar åtminstone att det den här gången var några TV-apparater i Uppsala som fungerade. Det är ju inte så många tusen som har köpt censurboxen. Lite gott har det kommit ur detta.

Låt mig avsluta seriöst. Det är viktigt att så många som möjligt kan ta del av resultaten från dessa haverikommissioner, eller vad vi ska kalla dem. Det vore kanske en god idé att anordna en hearing. Varför inte här i riksdagen? Nya talmän brukar alltid prata om betydelsen av att viktiga beslut diskuteras och fattas här i kammaren eller åtminstone i huset. Det vore kanske bra att ha en ordentlig hearing om de samlade kunskaper som man dragit av de minst tre större incidenter som vi haft i el- och telesystemen under det senaste året.

Anf. 7 Näringsminister MONA SAHLIN (s):

Fru talman! Jag kan inte låta bli att rätta Per Bill på en punkt. Teracom ansvarar inte bara för digitalboxarna. I detta fall var utsändningarna i det analoga nätet, vilka slutsatser man nu vill dra av det.

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.22 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

6 § Frågestund*Frågestund*

Anf. 8 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Regeringen representeras i dag av jordbruksminister Margareta Winberg, utrikesminister Anna Lindh, statsrådet Jan O Karlsson, socialminister Lars Engqvist och näringsminister Mona Sahlin.

Jordbruksministern besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde. Frågor till övriga statsråd förutsätts beröra deras ansvarsområden inom regeringen.

Jag vill erinra om att en fråga ska vara antingen av övergripande allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom ett av de närvarande statsrådets ansvarsområden och avse dennes tjänsteutövning.

Jag vill understryka att frågor och svar ska vara korta och icke överstiga en minut.

Militära aktioner mot Irak

Anf. 9 LARS OHLY (v):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till utrikesministern. Den handlar om det planerade krig mot Irak som hotar att döda tiotusentals oskyldiga och drabba en befolkning som redan lider av förtryck, sanktioner och bomber.

Det kriget kan komma att ytterligare undergräva freden och säkerheten i världen, och det är ett krig som närs av en strävan efter makt och olja. Det kan snabbt övergå i en mångårig ockupation.

Den svenska regeringen har efter viss vända ändå tagit avstånd från USA:s ensidiga krigsplaner mot Irak.

Nu anger utrikesministern att ett beslut av FN:s säkerhetsråd krävs för att några krigsplaner ska sättas i verket. Men det ställningstagandet handlar ju mer om formen än om sakfrågan.

Vilken är egentligen regeringens inställning till ett krig om säkerhetsrådet ger klartecken? Anser utrikesministern att ett krig mot Irak är rätt sätt att bekämpa diktaturen och förtrycket i Irak? Finns det i så fall fler länder som utrikesministern anser ska bombas på grund av misshagliga regimer som bryter mot FN:s resolutioner?

Anf. 10 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Herr talman! Det är inte efter viss vända som den svenska regeringen har sagt att alla länder måste följa FN:s säkerhetsråd och att beslut om militära aktioner alltid måste gå via FN:s säkerhetsråd. Det har varit en väldigt tydlig linje från den svenska regeringen, genom historien och under det senaste halvårets diskussion om Irak.

Det är samtidigt viktigt för oss att säga att om säkerhetsrådet finner att ett land inte arbetar enligt FN:s resolutioner är det FN:s säkerhetsråd som måste fatta beslut om vilka åtgärder man ska vidta. Då ska och kan

inte enskilda länder säga: Vi kan inte ställa upp på FN:s säkerhetsråd. FN:s säkerhetsråd får aldrig använda militära aktioner. FN:s säkerhetsråd får aldrig fatta beslut om militära aktioner.

Då gör vi FN till ett kraftlöst organ.

En annan sak är att vi självklart tycker att militära aktioner bara får vara allra sista steget. Alla andra möjligheter ska först vara uttömda.

I dag är det FN:s säkerhetsråd som måste fatta beslutet om militära aktioner ska inledas mot Irak. FN:s säkerhetsråd måste också ha möjligheter att fatta sådana beslut utan att enskilda länder som Sverige protesterar.

Anf. 11 LARS OHLY (v):

Herr talman! Påståendet att beslutet föregåtts av viss vanda föranleddes av statsministerns uttalande i somras då han vägrade att ta avstånd från USA:s ensidiga planer på ett krig mot Irak. Han ändrade sig först senare i augusti.

Utrikesministern undviker den viktigaste frågan, nämligen: Anser Sverige som medlem av FN:s generalförsamling att säkerhetsrådet ska ta en resolution som innebär att man verkställer ett hot om krig mot Irak om Irak inte uppfyller vissa villkor? Är det rätt sätt att hantera diktaturen i Irak? Är Sveriges inställning att vi ska gå i krig?

Finns det i så fall andra länder som ska bombas på grund av misshagliga regimer som bryter mot FN:s resolutioner?

Tycker utrikesministern att FN t.ex. ska hota Israel med krig, Israel som upprepade gånger brutit mot FN:s resolutioner och som dessutom har massförstörelsevapen?

Anf. 12 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Herr talman! Säkerhetsrådet ska inte besluta om att starta ett krig mot Irak därför att Irak har en misshaglig regim. Vi tycker i och för sig oerhört illa om Saddam Hussein och hans regim men det är inte skäl att börja ett krig mot Irak.

Skälet till att militära aktioner mot Irak över huvud taget diskuteras är ju att Irak har använt massförstörelsevapen och kemiska vapen mot sin egen befolkning, mot kurderna, med tusentals döda som följd. Irak har också visat att man även efter det har haft massförstörelsevapen. Därför har FN fattat beslut om att Irak måste bevisa att man har upphört med produktionen av massförstörelsevapen så att man inte ska kunna använda dem vare sig mot sin egen befolkning eller andra länders befolkningar.

Därför måste vi alla ställa oss bakom FN:s krav att vapeninspektörerna ska kunna återvända till Irak för att fullfölja sitt uppdrag.

Om vi i ett sådant läge ägnar diskussionen i FN:s medlemsländer åt att säga att FN aldrig, oavsett vad som händer och oavsett vad Irak gör, får fatta beslut om militära aktioner mot ett land har FN ingen styrka i förhandlingarna mot Irak. Ska vi tvinga Irak att samarbeta – för nu ligger bollen hos Irak – måste vi enigt sluta upp bakom FN och säga till Irak att villkorslöst samarbeta för att släppa in vapeninspektörerna och se till att massförstörelsevapnen är borta.

Anf. 13 KENT OLSSON (m):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till jordbruksminister Margareta Winberg.

I gårdagens Expressen och Aftonbladet kunde man läsa: Skattjakten. Plannjas stjärnor reser in och ut ur Sverige.

Frågan är var man ska sova på grund av det svenska skattesystemet. Man får ligga i Finland för att få en lägre skatt.

I går kunde man också läsa om Stefan Edberg, en svensk idrottsstjärna, som ansåg att förmögenhetsskatten är förödande för Sverige.

Vi har artistskatt. Vi har expertskatt. Vi har förmögenhetsskatt. Det är sådant som gör att många idrottsstjärnor tvekar om de ska vara i Sverige eller inte.

Vi har svårt att få hit utländska experter.

Sverige förefaller inte vara speciellt attraktivt för vare sig svenska idrottsstjärnor som gärna flyttar utomlands eller för utländska stjärnor som på grund av de svenska skattereglerna tvekar att komma hit och bosätta sig här.

Avser ministern att sänka eller förändra dessa skatter så att det blir attraktivt att bo i Sverige?

Anf. 14 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Först och främst vill jag säga att vi faktiskt har haft en ganska lång valrörelse som till stor del handlade om just skatterna, dvs. relativt höga skatter uttagna på många olika objekt, eller lägre skatter med konsekvenser som raserad välfärd. I det valet har vi socialdemokrater ansett att vi ska stå upp för ganska höga skatter och ett högt skattetryck i Sverige. Vi väljer det framför lägre skatter och missade välfärds-satsningar.

Det blir mitt svar också nu.

Jag tycker att väljarna gav ett ganska tydligt utslag. De partier, t.ex. Moderata samlingspartiet, som ensidigt pläderade för lägre skatter fick inte det väljarstöd som de kanske hade trott. Det tycker jag är svar nog på frågan.

Anf. 15 KENT OLSSON (m):

Herr talman! Av denna resumé från ministrarnas sida kan man alltså sluta sig till att hon är helt nöjd med det svenska skattesystemet. Hon anser att det är bra att Plannjas stjärnor åker fram och tillbaka för att inte överskrida det antal dagar man får vara i Sverige. Hon menar att det är bra att svenska idrottsstjärnor lämnar Sverige på grund av förmögenhetsskatten, och det är bra att det blir speciella skatter för experter som kommer hit. Ministern är alltså helt och hållet nöjd med de skatter vi har. Utgångspunkten är att det har gått bra i valet.

Tillåt mig att säga att det inte bara är jag utan ganska många som är tveksamma inför socialdemokratins skatter. Till detta kan man också lägga fastighetsskatten och hur den slår mot många människor.

Vi har i dag i kammaren fått ett klart och tydligt besked från ministern: Låt idrottstjärnor fortsätta åka och låt våra idrottsstjärnor och andra flytta utomlands! Det gör inte så mycket bara man får ha en hög skatt.

Anf. 16 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Jag läste inte Expressen i går, så jag kan inte uttala mig om just denna artikel. Jag tycker kanske inte att man ska använda kammarens tid till att referera en särskild artikel och be en minister dra slutsatser av den. Jag försöker vara lite mer allmän.

Om man ser till området fritid, som detta uppenbarligen handlar om, kan vi ändå konstatera att vi i Sverige, tack vare det skattetryck som vi har och tack vare att vi tar ut relativt höga skatter, har kunnat satsa på fritidsverksamhet. Nu satsar vi ytterligare en miljard på idrott m.m. Det leder i sin tur till att vi får duktiga idrottare, som det uppenbarligen handlade om i det här fallet. Vi har ingen som helst anledning att frånga denna syn, denna samhällsmodell.

Jag måste också säga att det är lite underligt att höra vad Kent Olsson säger när man känner till valresultatet och vet vad som pågår i Moderata samlingspartiet. Självprovningens tid har tydligen inte kommit för alla.

FN:s barnkonvention

Anf. 17 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Jan O Karlsson. Den rör FN:s barnkonvention – ett utmärkt stycke text som Sverige har haft den goda smaken att både underteckna och implementera i sin lagstiftning. T.ex. slår vi fast i utlänningslagen att barns bästa och barns möjlighet till hälsa och utveckling ska sättas i främsta rummet.

I barnkonventionen står det vidare att konventionsstaterna erkänner att barn med fysiskt eller psykiskt funktionshinder ska få ett fullvärdigt och anständigt liv. I artikel 24 står: ”Konventionsstaterna erkänner barnets rätt att åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa och rätt till sjukvård och rehabilitering.”

Det här gäller tydligen inte alla barn. På läktaren sitter Nadina Imamović, ett barn med en svår synskada som kan få hjälp i Sverige men inte i Bosnien. Jag tänker inte fråga ministern om det enskilda fallet – det vet jag att han inte får svara på. Jag tänker däremot fråga om barnkonventionen. Inte om Sverige följer den, för det verkar uppenbart att vi inte har gjort det hitintills, men däremot vill jag fråga hur ministern avser att i framtiden verka för att vi ska följa FN:s barnkonvention.

Anf. 18 Statsrådet JAN O KARLSSON (s):

Herr talman! Jag hälsar Gustav Fridolin välkommen till kammaren och till våra frågestunder.

Jag konstaterar att Sverige inte bara har ratificerat barnkonventionen och inarbetat barnkonventionen genom en portalparagraf i vår utlänningslagstiftning. Sverige har spelat en oerhört stor roll för att över huvud taget skapa opinion för och driva igenom att man antog en barnkonvention. Jag tror att det är få länder, om ens något, som har spelat en så

viktig roll för barnkonventionen som just vårt land, och jag ser det som en viktig uppgift att utveckla utlänningspolitiken, flyktingpolitiken, migrationspolitiken osv. i vårt land så att vi kan följa FN:s barnkonvention. Därför har vi inarbetat barnkonventionen i vår lagstiftning.

Prot. 2002/03:7
17 oktober

Frågestund

Anf. 19 GUSTAV FRIDOLIN (mp):

Herr talman! Det stämmer att vi har varit drivande för att man ska skriva en barnkonvention och att den ska komma till stånd. Däremot tvivlar jag på att vi är drivande i att också se till att efterfölja den.

Låt mig återupprepa artikel 24: "Konventionsstaterna erkänner barnets rätt att åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa och rätt till sjukvård och rehabilitering. Konventionsstaterna skall sträva efter att säkerställa att inget barn är berövat sin rätt att ha tillgång till sådan hälso- och sjukvård."

Det står: *inget* barn. Barnkonventionen känner inga gränser, vare sig geografiska eller etniska. Men det gör svensk utlänningslagstiftning vad gäller barn, t.ex. i fallet Nadina Imamović.

Av svaret på frågan kan jag fortfarande inte förstå hur våra historiska meriter kan beskriva vad ministern avser att göra i framtiden för att se till att vi inte hamnar i situationen att FN:s barnkonvention inte följs, t.ex. i sådant som gäller flyktingpolitiken.

Anf. 20 Statsrådet JAN O KARLSSON (s):

Herr talman! Som Gustav Fridolin i sin uppläsning konstaterade ska vi sträva efter detta. Och det gör vi. Vi strävar efter detta genom att vi har arbetat in FN:s barnkonvention i vår utlänningslagstiftning. Därigenom strävar vi efter att varje barn ska få den behandling som det ska ha. Denna strävan kommer vi alltså att fortsätta.

Jag tror att vi här i kammaren och i svensk flyktingpolitik har en oerhörd värdegemenskap om detta. Jag är fullständigt övertygad om att även om den här verksamheten får en annan ansvarig minister än jag kommer denna strävan att fortsätta. Dessutom tror jag att vi kommer att utveckla den så att vi bättre och bättre kan uppfylla dessa strävanden. Men det har aldrig rätt någon som helst tvekan om att vi ska eftersträva att varje barn ska behandlas på allra bästa sätt i vårt land – det gäller flyktingbarn och alla andra barn.

ILO-konventionen

Anf. 21 ERLING WÄLIVAARA (kd):

Herr talman! Jag har en fråga till jordbruksministern.

Anpassningen av lagar och förordningar pågår ju i regeringen för att kunna ratificera ILO 169-konventionen. Exempelvis avvaktar man gränsdragningskommissionens resultat. Jag vill fråga jordbruksministern om regeringen har gjort eller avser att göra någon konsekvensanalys eller konsekvensbeskrivning innan en eventuell ratificering sker. Vad kommer detta att innebära för befintligt näringsliv i området? Vad kommer det att innebära för relationerna mellan samer och övrig ursprungsbefolkning i området?

Anf. 22 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Frågan om anslutning till ILO 196 är kontroversiell men också väldigt angelägen av det skälet att Sverige alltid har varit pådrivande, i Genève och på andra platser, när det gäller internationella frågor som har med människors rättigheter att göra.

Vi har gjort ett antal saker: informationssatsningen om samerna, gränsdragningskommissionen, som just har börjat sitt arbete, utredningen om sametingets sätt att fungera och Rennäringskommittén, som just har lämnat sitt betänkande på remiss. Vi avser också att tillsätta en jakt- och fiskeutredning för att klarlägga förhållanden mellan samerna, markägarna och de närboende icke-samerna.

När allt detta är klart ska vi göra en sammanvägning och se hur det blev. I det sammanhanget kommer naturligtvis de frågor att besvaras som Erling Wälivaara ställde.

Anf. 23 ERLING WÄLIVAARA (kd):

Herr talman! Som det är i dag lever samerna och övrig befolkning i stort samförstånd uppe i norr. Det vore oerhört värdefullt att man ser på detta ur demokratisk synvinkel innan man börjar tänka på att ratificera ILO 169. Man måste fråga sig om det är en demokratiskt riktig konvention, och man måste också göra en klar och tydlig konsekvensbeskrivning och analys av vad detta får till följd, så att vi inte startar något inbördeskrig uppe i fjällvärlden.

Anf. 24 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Jag noterade att Erling Wälivaara sade att det råder stort samförstånd mellan samer och övrig befolkning. Jag kanske inte riktigt delar den uppfattningen. Jag bor själv i området, så jag vet också vad jag talar om. Möjligen är det större enighet i Norrbotten än i Jämtland, fast jag tror det inte.

Emellertid är det min uppfattning att vi måste söka skapa samförstånd och inte konfrontation. Men det gör man inte från en dag till en annan. Jag kan inte stå här och säga att vi ska underteckna ILO 169 i mars nästa år. Det kommer att ta längre tid än så, för jag söker samförstånd i frågan, och det samförståndet finns inte ännu.

Landstingens organisation

Anf. 25 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Jag har en fråga till socialministern om spridande av makt och ansvar. Låt mig allra först säga, eftersom det är första gången jag yttrar mig i Sveriges riksdag, att det känns både ansvarsfullt och hedersamt att få göra det och att få företräda så många väljare.

Min fråga gäller både det ideologiska och det organisatoriska. I många undersökningar, inte minst inom sjukvården och från Kommunalarbetsförbundet, noterar man alldeles uppenbart att de som arbetar på mindre arbetsplatser känner större arbetstillfredsställelse än de som arbetar på de stora arbetsplatserna.

Min fråga är om socialministern har några särskilda tankar om detta och om landstingens organisation, som uppenbarligen upplevs som väldigt opersonlig av många anställda när det gäller ansvarstagande.

Prot. 2002/03:7
17 oktober

Frågestund

Anf. 26 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Herr talman! Jag ska också, precis som min kollega gjorde, hälsa Gunnar Andrén välkommen till riksdagen. Jag ser fram emot många trevliga debatter och frågestunder där Gunnar Andrén kan spela en viktig roll.

Jag tror att landstingen, och då särskilt sjukvårdens organisation, bär med sig en tradition som egentligen kommer från de gamla militära systemen. Där finns stora hierarkier, mycket över- och undersystem; man är överläkare, underläkare, översköterska och undersköterska osv.

Om vi ska få en effektiv sjukvård där personalen trivs och känner att den kan utvecklas och där vi som patienter känner att vi blir rätt bemötta behöver vi förändra organisationen inom den svenska sjukvården. Några tror att detta med automatik måste leda till en marknadsanpassning av sjukvården och till att man måste bryta upp sjukvårdens grundläggande struktur när det gäller finansiering och patienternas rättigheter. Jag tror inte det. Jag tror att vi kan skapa en modernare organisation med mindre avstånd till beslutsfattarna och med större inflytande för de anställda över sin arbetssituation än vad som är fallet i dag. Vi kommer alltså att arbeta för en förändring av organisationen och en anpassning av landstingets sjukvårdsorganisation mot mindre enheter, mer av teamarbete, mer av att riva de gamla gränserna och framför allt att riva de gamla hierarkierna.

Anf. 27 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för detta. När det gäller finansieringen av sjukvården är vi helt eniga. Det råder inget tvivel om det. Men när statsrådet talar sig varm för olika mindre enheter kommer man onekligen in på frågan om man från landstingets sida ska uppmuntra eller försöka motarbeta att det skapas nya mindre och ofta privata enheter.

Anf. 28 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Herr talman! Mitt svar är att detta avgörs av vilken del av sjukvården som vi talar om. När det gäller stora delar av sjukvården, framför allt primärvården, arbetar vi från regeringens sida aktivt för att pröva fler modeller för både organisation och driftsansvar. Vi stimulerar landstingen till att pröva möjligheten att låta personalen i sjukvården ta ett större ansvar genom att driva verksamhet i egen regi genom avtal med landstingen.

Om man ska behålla det sjukvårdssystem som vi har är det inte möjligt att överlåta vissa delar av sjukvården till privata vinstintressen. Vi har när det gäller akutsjukvården sagt att akutsjukhusen inte bör överlåtas till företag som drivs med privata vinstintressen. Men det utesluter inte att man också inom akutsjukvården faktiskt kan hitta bättre och effektivare organisationsformer.

Anf. 29 VERONICA PALM (s):

Herr talman! Jag har en fråga som rör kärnan i den svenska välfärden. Jag hoppas att socialministern kan ge mig ett svar på den.

I dag är det FN:s dag för att utrota världsfattigdomen. När jag har varit ute och rest har jag alltid varit väldigt stolt över det som Sverige har gjort utomlands för att utrota fattigdom. Jag är otroligt stolt över det svenska välfärdssystemet, men jag har under den senaste veckan fått en kall klump i magen när jag har läst i tidningarna om de barn som kommer till skolan på måndag morgon och är hungriga, om barn som av olika skäl lever i familjer där man inte kan äta sig mätt hemma, där man äter sig mätt på fredagen, men där barnen kommer hungriga till skolan på måndag morgon. Det behöver inte bara vara fråga om ekonomisk fattigdom, utan det kan finnas andra skäl.

Min fråga är: Vad är socialministerns reflexioner över dessa rapporter om att vi i Sverige 2002 har barn som kommer hungriga till skolan på måndagsmorgonen?

Anf. 30 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Herr talman! Rädda Barnens redovisning av barnfattigdom är intressant på två sätt. Det ena är att man djärvt nog vågar ha en definition på fattigdom som är något mer ambitiös än att bara utgå från ett mer traditionellt fattigdomsbegrepp. Jag tycker att Rädda Barnen gör rätt i fråga om detta. Om man har höga ambitioner när det gäller välfärdspolitiken ska man också våga definiera fattigdom på det sätt som Rädda Barnen gör.

Det andra är att Rädda Barnen faktiskt redovisar påtagliga förbättringar när det gäller barnfamiljernas ekonomiska och sociala situation under de senaste åren. Det ska vi glädja oss över. Det är färre barn i dag som lever under omständigheter som definieras som fattigdom enligt Rädda Barnens definition. Det har skett påtagliga förbättringar. Det finns två förklaringar till det. Det ena är att den allmänna ekonomiska situationen har förbättrats för barnfamiljerna. Det andra är att arbetsmarknadssituationen har förbättrats så att vi har fler som kan försörja sig genom eget arbete, vilket också har påverkat barnens situation.

Jag tror att den allmänna reflexion som man ska göra när det gäller barnfamiljerna är att vi aldrig kan lösa fattigdomsproblemen med mindre än att människor har arbete och kan försörja sig genom eget arbete och därmed skapa en grund för en trygg tillvaro för barnen.

Anf. 31 VERONICA PALM (s):

Herr talman! Det är naturligtvis bra att regeringen arbetar med att prioritera barnfamiljerna och barnfamiljernas ekonomiska situation. Och jag håller med socialministern till hundra procent om att det är rätten till arbete och rätten till försörjning som är kärnan både i den egna familjens försörjning och ur ett samhällsperspektiv när det gäller välfärdssystemets försörjning.

Jag vill ändå återigen påpeka att det är helt oacceptabelt att barn i Sverige i dag inte ska kunna äta sig mätta i sina egna hem. Det är fullständigt oacceptabelt, oavsett om det är av rena ekonomiska skäl eller av socioekonomiska skäl.

Jag skulle avslutningsvis vilja fråga socialministern om han tar med sig dessa rapporter och använder Rädda Barnens rapport och det som har kommit upp om hungriga barn i det fortsatta arbetet när välfärdssystemen utformas.

Anf. 32 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Herr talman! Jag skulle kunna svara ett enkelt ja på den frågan. Men jag skulle kunna komplettera den med att regeringen på mitt initiativ för ett antal år sedan tillsatte en omfattande välfärdsutredning under ledning av Joakim Palme som i ett antal rapporter beskrev precis samma situation och som ansåg att den stora utmaningen i välfärdspolitiken är att se till att barn i utsatta miljöer och barn i familjer som lever under små ekonomiska omständigheter får en trygghet i sin tillvaro och faktiskt inte ska behöva gå till skolan och känna hunger på måndagsmorgonen.

Rädda Barnens rapport kompletterar alltså Joakim Palmes välfärdsrapporter och bildar en bra grund för framtidens välfärdspolitik.

Postens service

Anf. 33 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Jag har en fråga till Mona Sahlin. Den gäller Postens nya serviceställen. Det har ju visat sig att det är förenat med hinder för människor som har funktionshinder att ta sig fram till de nya serviceställena. Det handlar t.ex. om att dörrar är för smala eller att det är för höga nivåskillnader och mycket annat. Detta är faktiskt en ganska stor grupp i samhället. Jag skulle därför vilja fråga Mona Sahlin vad hon tänker göra för att öka tillgängligheten?

Anf. 34 Näringsminister MONA SAHLIN (s):

Herr talman! Jag känner inte till just dessa uppgifter som Marie Engström lämnade nu. Jag ska genast ta reda på hur det ser ut med Postens planering för tillgängligheten som är oerhört viktig när det gäller alla offentliga lokaler.

Dessutom kan jag berätta för kammaren och Marie Engström att vi har en stor utredning som nu jobbar med att se över diskrimineringslagarna och som så småningom under nästa år också ska se över frågan om tillgänglighet också ur detta perspektiv och i så fall om och hur lagstiftningen ska förstärkas på detta område.

Anf. 35 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Jag får tacka för svaret. Men uppgifterna bygger på en kartläggning som DHR har gjort. Det visar sig att de här bristerna kan hänföras till ungefär vart tredje av Postens serviceställen, så detta är ett omfattande problem. Sedan måste man fråga sig om de funktionshindrade glömdes bort när den nya organisationen gjordes.

Prot. 2002/03:7
17 oktober

Frågestund

Jag får i alla fall tacka för svaret. Vi får väl återkomma och titta närmare på vad översynen ger vid handen.

Torskfiskestoppet

Anf. 36 JAN ANDERSSON (c):

Herr talman! Jag har en fråga till jordbruksminister Margareta Winberg. Som ett resultat av förhandlingarna om regeringsmakten mellan Miljöpartiet och Socialdemokraterna har vi, såvitt jag förstår, ett svenskt torskfiskestopp att vänta nästa år – ett stopp som kanske får större effekter för fiskarna och fiskenäringen än det gör nytta för torskbestånden. Säkerligen hade den internationella förvaltningsplanen varit att föredra.

Vi är nog överens om att situationen för torskbestånden är oerhört bekymmersam och om att verkningsfulla åtgärder måste vidtas. Situationen är, tycker jag, så bekymmersam att vi behöver diskutera den i denna kammare, inte i slutna rum där man förhandlar om ministerposter.

Min fråga är därför: När kommer riksdagen att ha ett beslutsunderlag när det gäller torskfiskestoppet?

Anf. 37 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Vi sitter inte i slutna rum och förhandlar om ministerposter, utan vi förhandlar om torsk. Det är en viss skillnad, hoppas jag.

Det är alldeles riktigt att vi har en uppgörelse som säger att vi nu ska pröva om det är möjligt att stoppa det svenska torskfisket. Vad vi just nu gör i de slutna rummen är att vi försöker – detta är ingen större hemlighet, utan jag kan säga det här – definiera vilka områden, vilka vatten, det gäller och vilka grupper av fiskare det gäller. Kan vi titta lite på lång sikt? Det här är ju en temporär lösning. Kan vi på lång sikt hitta någon annan metod som är mer effektiv än de metoder som vi har använt oss av och som är EU-gemensamma? Förvaltningsplanen, som mycket riktigt nämndes, spelar en alldeles utomordentligt viktig roll enligt mitt synsätt.

Vi diskuterar också med kommissionen om det här är möjligt att göra och i så fall på vilken biologisk grund. Vi kommer att ge Fiskeriverket i uppdrag att finna denna biologiska grund och argumenteringen inför kommissionen.

Slutligen kan jag säga att jag själv har bilaterala möten med vår kommissionär på området för att diskutera frågan. Jag kan inte säga när kammaren får ta ställning till detta men föreställer mig att det kommer en motion eller att detta på något annat vis aktualiseras i miljö- och jordbruksutskottet så att frågan så småningom kommer till denna kammare för debatt.

Anf. 38 JAN ANDERSSON (c):

Herr talman! Såvitt jag förstår är det tänkt att stoppet ska gälla från den 1 januari 2003. Det är alltså inte speciellt lång tid kvar. Tycker ministern att det är rimligt med så kort tid för att kunna komma till tals i kammaren när det gäller torskfiskestoppet?

Herr talman! Ja, det tycker jag. Om man under allmänna motionstiden väcker en motion i riksdagen kommer den troligtvis upp före den 1 januari och då har man den debatt som Jan Andersson efterlyser.

Sexhandel på Balkan

Anf. 40 ROSITA RUNEGRUND (kd):

Herr talman! Jag skulle vilja ställa en fråga till utrikesminister Anna Lindh.

I dag går Madeleine Rees, FN-kommissionens chef för mänskliga rättigheter i Sarajevo, ut om sexhandeln med kvinnor i Östeuropa som ett av Balkans största problem. Innan fredsövervakarna kom till Bosnien-Hercegovina fanns det, enligt Madeleine Rees, ingen människohandel för sexuella ändamål. Madeleine Rees säger också att problemen är ofantliga och att det är viktigt att man gräver fram orsakerna till att den här marknaden har utvecklats.

I de utredningar som har gjorts pekar man väldigt sällan, eller aldrig, på orsakerna till att sexhandeln har växt fram, utan fokus ligger på hur detta ska stoppas. I Sverige har man arbetat på ett mycket positivt sätt både när det gäller människohandel och när det gäller prostitution.

Min fråga till ministern är vad ministern avser att göra inom det internationella samfundet för att lyfta upp de här frågorna.

Anf. 41 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Herr talman! Rosita Runegrund tar upp ett väldigt stort problem. Man ska dock komma ihåg att detta har varit ett problem, bl.a. i Bosnien, även innan det fanns FN-personal stationerad där. I många regioner har detta varit ett stort problem i många år. Sedan dröjde det tyvärr innan man fick upp ögonen för det, men desto viktigare är det att vi agerar i dag. Låt mig nämna följande exempel. Det gäller

1. att se till att vi kommer till rätta med de grundproblem som gör att offren drabbas, nämligen fattigdomen och ibland ren svält samt arbetslösheten bland kvinnorna i de här områdena,
2. att använda alla lagliga metoder för att få slut på detta och genomföra kriminalisering i alla led av *trafficking* och försöka få alla länder att göra detsamma,
3. att se till att vi ökar medvetenheten om detta – här är inte minst Lukas Moodyssons nya film *Lilja 4-ever* ett utmärkt exempel, en film som nu sprids i Europa och som vi försöker se till att den sprids även i de allra fattigaste länderna –
4. att se till att vi också får ett ordentligt internationellt samarbete, något som jag hoppas på att få återkomma till.

Anf. 42 ROSITA RUNEGRUND (kd):

Herr talman! Svaret, som jag tackar för, lovar väldigt gott, men jag har en följdfråga.

KFOR-styrkorna har ju immunitet. Kosovoombudspursern har påtalat svårigheten med immuniteten och att olika länder tillämpar olika lagar.

Min följdfråga är om ministern kommer att arbeta för att de mänskliga rättigheterna respekteras i de olika länderna.

Anf. 43 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Herr talman! Vi har ett väldigt strängt svenskt regelverk på området, och det försöker vi få andra länder att tillämpa. Vi har lyft upp hela frågan om *trafficking* – inte bara när det gäller internationell personal – i EU. Vi har också fått EU att prioritera frågan om *trafficking* när det gäller samarbetet med Asien där vi nu har en gemensam aktionsplan och när det gäller samarbetet med Afrika där vi håller på att ta fram en gemensam aktionsplan. Vi har också prioriterat detta inom EU i samarbetet med Balkanländerna och bl.a. de baltiska länderna.

På alla de här områdena sätter vi i gång med åtgärder, som jag nyss beskrev. Vi försöker dessutom se till att man undervisar all internationell personal när det gäller mänskliga rättigheter, när det gäller uppförandekoder – hur man uppför sig – och få till stånd ett strängt regelverk om vad som händer ifall man bryter mot de självklara reglerna. Personalen är där för att *skydda* kvinnor och barn, inte för att exploatera dem.

Energisparande åtgärders påverkan på fastigheters taxeringsvärden

Anf. 44 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr talman! Jag vänder mig till statsrådet Winberg eftersom det handlar om en övergripande fråga.

Varför ska en husägare som väljer att investera i energisparande åtgärder straffas genom att fastighetens taxeringsvärde höjs? Därigenom ökar fastighetsskatten trots att det handlar om ett mycket utvecklat och tydligt mål som bl.a. regeringen har satt upp.

Anf. 45 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Ja, det är ganska självklart att om man gör sådana investeringar att värdet på fastigheten ökar, då tar det sig också uttryck i senare led. Det är ingenting nytt, utan så har det varit och så kommer det med all sannolikhet också att förbli. Värdet på fastigheten har ju ökat i och med investeringen. Vid en eventuell försäljning senare får man förhoppningsvis ut mer pengar för fastigheten.

Anf. 46 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr talman! Det innebär alltså att statsrådet inte har någon som helst ambition att åtminstone försöka lindra den här sällsynt kontraproduktiva skatten. Vi kan ha väldigt delade uppfattningar om hur stor fastighets-skatten ska vara rent allmänt eftersom den för närvarande driver människor, speciellt äldre människor, från gård och grund.

Anf. 47 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Jag menar att det skulle vore en olycklig och faktiskt helt felaktig signal om en miljöinvestering inte skulle göra att värdet på fastigheten ökade. Signalen ska vara en annan, nämligen att det ska vara bra att göra miljöinvesteringar, något som också genererar ett högre värde på fastigheten.

Det är klart att det här är *en* del som ligger till grund för värdet på fastigheten och därmed också för fastighetstaxeringen, men det finns också många andra grunder. Just miljödelarna är något som vi hela tiden ser över eftersom vi tycker att det är angeläget att man gör de här sakerna. Finns det då någonting att justera tittar vi självklart på det. Men själva grundfrågan, att investeringar ökar värdet, tror jag att det är lite svårt att komma runt.

Stressrelaterad ohälsa

Anf. 48 NYAMKO SABUNI (fp):

Herr talman! I min fråga vänder jag mig till socialminister Lars Engqvist.

De offentliganställda nämns ofta i debatten som den mest utsatta gruppen när det gäller stressrelaterad ohälsa. Enligt en undersökning utförd av LUI Marknadsinformation har de offentliganställda sämre villkor för arbetsmåltider än de i privat sektor. 41 % av de offentliganställda har mindre än 31 minuter i måltidspaus. Det är dubbelt så många som i den privata sektorn. Det är i dag mycket vanligt att man kastar i sig maten i farten, sitter och äter vid arbetsplatsen eller hoppar över måltiden. Därmed går tre viktiga ingredienser förlorade med det, nämligen en återhämtning med paus, måltidens näringstillskott och den sociala samvaron. Kroppens biologi är inte förhandlingsbar. Detta får konsekvenser både för individen och för arbetsmarknaden.

Ur ett hälsoperspektiv är min fråga till ministern: Vad avser ministern att göra för att bromsa denna utveckling?

Anf. 49 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Herr talman! Egentligen berör frågeställningen anställnings- och arbetsvillkor överlag. Det intressanta med den offentliga sektorn är att den skiljer sig från andra delar av arbetsmarknaden genom att den i stor utsträckning domineras av kvinnor. Även åldersmässigt ser den offentliga sektorn annorlunda ut än den övriga arbetsmarknaden.

Vad vi behöver göra för att klara den offentliga sektorns uppdrag framöver är att se till att arbetsvillkoren överlag blir bättre, se över arbetstiderna, anställningsvillkoren och självklart också se över de delar av arbetsinnehållet som handlar om hur man använder sin lunchpaus.

Ett av målen för den här regeringen, som också redovisas i regeringsdeklarationen, är just att försöka få de offentliga arbetsgivarna att bli mönsterarbetsgivare, dvs. att man förändrar arbetsvillkoren så pass mycket att man också från den privata sektorn ska kunna säga: Här klarar man det. Det är en gigantisk utmaning och ett stort uppdrag för politiker i kommuner och landsting och naturligtvis också för oss i riksdag och regering. Men inriktningen handlar om att förbättra arbetsvillkoren, för-

Prot. 2002/03:7

17 oktober

Frågestund

bättra anställningsvillkoren för hela personalen och se till att vi kan rekrytera folk i framtiden.

Det är så jag vill se den fråga som Nyamko Sabuni tar upp, nämligen hur det fungerar när det gäller utnyttjandet och användandet av lunchpausen.

Anf. 50 NYAMKO SABUNI (fp):

Herr talman! Det finns en trend där arbetsmarknadens parter förhandlar bort rasterna. Det går stick i stäv mot arbetstidslagen och arbetsmiljölagen. Hur ställer sig ministern till det?

Anf. 51 Socialminister LARS ENGQVIST (s):

Herr talman! Där tangerar man ett ganska svårt problem, nämligen i vilken mån vi ska ha uppfattningar om hur arbetsmarknadens parter förhandlar sina avtal. Jag ska ändå ta mig rätten att kommentera det.

Jag tror att det finns anledning för parterna på båda sidor att reflektera över hur man använder hela tiden och vilken roll de korta ledigheterna mitt på dagen spelar. På de arbetsplatser där lunchtiden är nere mot en halvtimme skapar man stress och problem. Att ta bort en kvart av lunchrasten för att i stället få en kvarts ledighet senare på dagen kan straffa sig i form av ökad ohälsa på arbetsplatserna.

I den mån man har rätt att ha synpunkter från riksdagens talarstol när det gäller arbetsmarknadens parter tycker jag att man ska be dem att tänka noggrant på hur man utnyttjar den korta tiden mitt på dagen, eller när den nu infaller.

Mobiltelefoni i Norrbotten

Anf. 52 KRISTINA ZAKRISSON (s):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till statsrådet Mona Sahlin. I Norrbotten, ett stort län med långa avstånd, är vi väldigt beroende av hur kommunikationerna fungerar. När det gäller mobiltelefoni har vi stora vita fläckar. Då menar jag inte snö, för det har vi inte fått ännu, utan områden där mobiltelefonitjänster inte går att använda alls. Det kan vara byar i Tornedalen, fjällregionen. När man kommer till en by kan folk säga: Om du står vid parkeringen utanför Konsum fungerar telefonen. Men vi har också byar där man säger: Två kilometer innan du kommer till Siekasjärvi fungerar det inte alls. Det här är naturligtvis inte tillfredsställande.

Tänker statsrådet göra någonting åt detta?

Anf. 53 Näringsminister MONA SAHLIN (s):

Herr talman! Jag får tacka för frågan, för det gjorde att kollegan bredvid mig stängde av mobiltelefonen.

Kristina Zakrisson tar upp en fråga som det är anledning att återkomma till i många sammanhang. Tillgången till telekommunikationer, framför allt till mobilnäten, blir allt viktigare för oss som medborgare. Förhoppningsvis kommer det att bli ännu mer av det i framtiden då vi får ännu mer service och tjänster via mobiltelefoner. Därmed blir också

ansvaret för att se till att alla delar av Sverige har denna tillgång ännu viktigare än vad det kanske har varit.

Jag vill i det här sammanhanget nämna en sak som jag tror kan vara en symbol för detta. Det är de ny mobilnäten 3 G, där de krav som Sverige har ställt på operatörerna som handlar om täckningsgraden just avspeglar detta att vi måste nå en större täckning än tidigare. Inte minst gäller det de glest befolkade delarna av Sverige. Därtill jobbar också vår Post- och telestyrelse med särskilda uppdrag att se till att man kan utnyttja näten effektivare mellan operatörerna så att ännu fler medborgare får tillgång till dessa. Jag understryker vikten av det och är övertygad om att de nya näten, när de finns på plats, underlättar detta mycket.

Anf. 54 KRISTINA ZAKRISSON (s):

Herr talman! Då hoppas jag att det innebär att man inte kommer att ge avkall på kravet att det ska täcka hela landet. Som jag har förstår kommer man inte att ha täckning förrän alla har skaffat en telefon som är anpassad till det nya.

Vi har ett annat problem i Tornedalen som jag hoppas inte ska påverkas av 3 G. De här nya frekvenserna är tydligen ömtåliga när det gäller barrskog. Det är inte bra om vi ska behöva ha kalhyggen för att de ska fungera. Jag hoppas att de kommer att byggas ordentligt på ett bra sätt.

Anf. 55 Näringsminister MONA SAHLIN (s):

Herr talman! Jag hoppas att vi inte behöver ställas inför att kalhyggen ska vara det enda möjliga för att nå täckning också i Tornedalen. Det hoppas jag kunna lova.

När det gäller 3 G och eventuella ändringar i tillståndsvillkoren vill jag upprepa det som kammaren väl känner, att PTS, som ansvarar för dessa prövningar, just har avslagit en ansökan om att lindra villkoren. För Sveriges både tillväxt och demokrati är det viktigt att vi fortsätter att se telekommunikationer som en rättighet som måste tillkomma alla medborgare.

Livsmedelsproduktionen i norra Sverige

Anf. 56 LENNART GUSTAVSSON (v):

Herr talman! I dag ser vi hur livsmedelsproduktionen minskar i norra Sverige, särskilt i de glesaste delarna. I många områden har produktionen nått en så låg nivå att den egentligen är svår att upprätthålla. Om det sedan rör transporter, service eller livsmedelsindustri är produktionen på en sådan låg nivå. Samtidigt måste vi konstatera att jordbruket står för många positiva värderingar, särskilt hos oss ute i lands- och glesbygd. Det finns en mängd möjligheter till utveckling. Mot bakgrund av de behov som finns speciellt i norra Sverige brådskar åtgärderna.

Min konkreta fråga till jordbruksministern blir: Vilka insatser är regeringen beredd att göra för att rädda, kanske t.o.m. utveckla, jordbruket och livsmedelsproduktionen i norra Sverige?

Prot. 2002/03:7
17 oktober

Frågestund

Anf. 57 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Jag är mycket medveten om den utveckling som Lennart Gustavsson tar upp. Man kan säga som så att den sker trots de mycket höga subventioner som vi har haft och fortfarande har. Det gör att det inte är så enkelt som att säga: Mer pengar, så löser vi frågan. Det måste till någonting annat. Vad vi gör just nu är att inom EU – hela jordbrukspolitiken är ju harmoniserad – se över den gemensamma jordbrukspolitiken. I det sammanhanget tittar vi både på den rena produktionen och på det som har kommit att kallas miljö- och landsbygdsutveckling.

Vad jag kunnat se hittills är att en del av de tidigare produktionsstöden som varit till för att producera alltför mycket mat – vi äter ju inte upp den – i stället kommer att läggas över på miljö- och landsbygdsutveckling. Då har vi ett särskilt ansvar i Sverige att t.ex. se till att norra Sverige, men inte bara där utan även t.ex. Småland, Gotland, Öland och Värmland, får en form av stöd som faktiskt gynnar en utveckling, och då måste det nog se lite annorlunda ut än i dag.

Anf. 58 LENNART GUSTAVSSON (v):

Herr talman! Jag tror att mycket av EU måste se betydligt annorlunda ut.

För att möta hoten mot basproduktionen har många lantbrukare och livsmedelsföretag i exempelvis Norrlands inland börjat samarbeta och samverka på ett bra sätt. Det kan ske genom utbildning, marknadsföring eller vidareförädling.

På en del områden försvåras utvecklingen inte bara av bristen på resurser utan också av brister i regelverket. Det här tror jag inte är någonting som är speciellt typiskt för Norrland eller Norrlands inland. Det kan t.ex. röra sig om möjligheter för småskaliga slakterier.

En följdfråga blir: På vilket konkret sätt tänker jordbruksministern agera för att gynna vad vi kan kalla lokal livsmedelsproduktion?

Anf. 59 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s):

Herr talman! Det är alldeles riktigt att vi kan se en helt annan organisationsform i dag än för tio år sedan. Det är aktiebolag, det är maskinsamverkan och det är kooperativa samverkansformer, och det är väldigt glädjande. Det är också ofta de yngre bönderna som gör det här därför att de inte vill ha det som deras föräldrar hade det, utan de vill ha semester, kunna vara lediga någon lördag osv.

Frågan om småskalig livsmedelsproduktion har vi arbetet med under de senaste två åren. Livsmedelsverket har gjort en genomgång. Jag har gjort en turné, kan man väl kalla det för, på sju platser i Sverige där jag har träffat producenter av småskaliga livsmedel för att just fråga: Vad kan vi göra ytterligare? Vad upplever ni för hinder i regelverket?

Nu ligger för beredning någonting som ska bli en aktionsplan för småskalig livsmedelsproduktion, där vi ska ta bort de regler som upplevs som hindrande.

Anf. 60 JEPPE JOHNSON (m):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Jan O Karlsson.

Om en icke-svensk medborgare begår ett brott i Sverige, kan han eller hon dömas till utvisning om brottet är tillräckligt grovt. Men om brottslingen samtidigt har sökt asyl i Sverige och asylansökan inte är behandlad, brukar fallet vara att domstolarna inte dömer till utvisning med motiveringen att det förekommer verkställighetshinder.

Då är min fråga till Jan O Karlsson: Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att asylsökande som begår grova brott i Sverige ska kunna dömas och utvisning verkställas?

Frågestund

Anf. 61 Statsrådet JAN O KARLSSON (s):

Herr talman! Den åtgärd som jag för närvarande arbetar med gäller de specifika förhållanden som har uppstått i anslutning till vårt arbete för att motverka den enorma ökning av antalet asylsökande som uppenbart saknar asylskäl från före detta Sovjetunionen. I samband med att vi nu har tagit upp detta och kommer att aktualisera dessa frågor med i första hand den ryska regeringen och de ryska myndigheterna, har vi också aktualiserat frågan om att överlämna straffverkställigheten till det land varifrån brottslingen kommer. Jag hoppas att vi ska kunna komma fram till en ganska snabb lösning på detta. Det får sedan vara vägvisande för vårt fortsatta agerande på det här området.

Anf. 62 JEPPE JOHNSON (m):

Herr talman! Jag tackar så här långt för svaret. Frågan är ganska aktuell för mig. Vi har de här bekymren också nere i Blekinge, och även på andra ställen i Sverige naturligtvis. I dag krävs det relativt grov brottslighet för att en icke-svensk medborgare ska bli utvisad. Faktum är att statistik visar att av dem som döms till fängelse – och då är det ju fråga om ganska grov brottslighet – är det bara ungefär 20 % som får utvisning i dom, även om det inte föreligger verkställighetshinder.

Är statsrådet beredd att jobba på att det ska vara lättare att utvisa dem som begår så grova brott att de döms till fängelse? I dag är det nämligen inte så lätt.

Anf. 63 Statsrådet JAN O KARLSSON (s):

Herr talman! Till att börja med vill jag gärna sätta det här i det allmänna perspektivet att vi just nu har fått en väldigt påfrestning i vårt asylmottagningssystem, därför att det finns människor som kommer hit och skenbart söker asyl men som är här i helt andra avsikter.

Jag kan försäkra att vi har en lång rad åtgärder under utarbetande. Det bedrivs i dag en mycket intensiv verksamhet för att se till att vi genom den snabbprocess som vi har till vårt förfogande kan skicka tillbaka folk som vi misstänker är här i sådana avsikter, alltså helst redan innan brott begås. Men det är självklart att vi också kommer att verka för att åtgärder vidtas mot varje tendens till att denna väg importera organiserad och annan brottslighet som hotar asylsystemet.

Anf. 64 INGER LUNDBERG (s):

Herr talman! Jag skulle vilja ställa en fråga till statsrådet Mona Sahlin.

Jag har precis träffat två sjuksköterskor, en operationssköterska och en barnmorska, som går på sfi-utbildning i Bergslagen. De känner sig väldigt osäkra på sina möjligheter att ganska snabbt komma in på den svenska arbetsmarknaden och är oroliga för att behöva tröska igenom komvuxutbildning och en hel sjuksköterskeutbildning. Jag vet att KI har en utbildning speciellt riktad till sjuksköterskor med utländsk bakgrund. Men hur ska vi kunna få ett system som blir generellt, så att vi verkligen tidigt tar vara på kompetensen hos de många invandrare som kommer till Sverige och har med sig en utbildning där åtminstone stora delar av den utbildningen borde vara väldigt värdefull för Sverige?

Anf. 65 Näringsminister MONA SAHLIN (s):

Herr talman! Inger Lundberg tar upp en jättelik fråga för de individer som det handlar om – Inger Lundberg hade mött två – men också för samhället som helhet, nämligen att vi har så mycket kompetens som uppenbarligen inte tas till vara av lite olika skäl. Ibland är det därför att systemen i sig tar väldigt lång tid att ta sig igenom, ibland därför att vi har uppenbar diskriminering på arbetsmarknaden.

Det system som vi nu arbetar med är att redan vid introduktionen, redan de första dagarna man vistas i Sverige, ska validering och utvärdering påbörjas av det yrke och den utbildning man har med sig. Redan då ska vi kunna erbjuda praktikplatser och svenskundervisning som är kopplade till det yrke man hade med sig. Fram till att det systemet verkligen blir effektivt för alla jobbar vi nu med att vidga möjligheten att gå en s.k. bristyrkesutbildning, som finns i dag men som har varit ganska svår att använda om man redan har ett annat arbete.

Vi bygger alltså i dag ut möjligheterna. Och jag hoppas att introduktionen i framtiden gör att de som vi möter från sfi kommer att berätta om hur bra det var, hur fort det gick och hur välkomna de kände sig till Sverige.

Anf. 66 INGER LUNDBERG (s):

Herr talman! Jag vill tacka statsrådet Sahlin för svaret. Jag tycker att det här är jätteviktigt. Det är viktigt att det här implementeras också i de mindre kommunerna. Jag tror att storstäderna börjar bli ganska duktiga på det här. Men det är inte säkert att man i de mindre kommunerna alltid fångar upp de här människorna, fångar upp möjligheterna, för vi vill ju ha en situation där människor med utländsk bakgrund känner att de kan bo kvar i Lindesberg eller bo kvar i Kopparberg, men komplettera sin utbildning på närmaste universitet.

Jag ser verkligen fram emot att regeringen sätter fart på det här arbetet och att det blir en självklarhet att alla som kommer hit med en bra yrkes- och utbildningsbakgrund får komplettera den snabbt och på rätt sätt i Sverige.

Anf. 67 Näringsminister MONA SAHLIN (s):

Herr talman! Jag håller bara med, både om beskrivningen och förhoppningen. Även om man säkert har kommit längre i många storstäder, där man haft en längre erfarenhet av att ta emot flyktingar och invandrare, finns det fortfarande brister också där. Men självfallet är det viktigt att se till att mottagningen kan ske i många delar av landet, att introduktionen kan fungera effektivt både i små och i stora städer och att vi sprider både erfarenheter och resurser, så att det blir lika möjligt att bli väl mottagen i Lindesberg som i Stockholm.

Prot. 2002/03:7
17 oktober

Frågestund

Anf. 68 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Det är fortfarande ett antal av kammarens ledamöter som har begärt att få ställa frågor, men vi har ju bestämmelsen att frågestunden varar exakt en timme. Det är alltså inte möjligt att alla kan få ordet.

Frågestunden är därmed avslutad. Jag tackar företrädarna för regeringen för att de har kommit hit och svarat på kammarledamöternas frågor.

7 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Propositioner

2002/03:2 till socialförsäkringsutskottet

2002/03:7 till finansutskottet

8 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Proposition

2002/03:10 Straffrättsliga sanktioner mot överträdelser av EG:s punktskatteregler för alkohol, tobak och mineraloljor

Skrivelse

2002/03:3 2002 års redogörelse för tillämpningen av lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

Förslag

2002/03:RR2 Riksdagens revisorers förslag angående statens personalpolitik

2002/03:RR3 Riksdagens revisorers förslag angående statens styrning av skolan

Motioner

med anledning av prop. 2001/02:190 Riksrevisionen

2002/03:K2 av Tobias Krantz och Liselott Hagberg (fp)

9 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 17 oktober

2002/03:13 av *Runar Patriksson* (fp) till miljöminister Kjell Larsson
Beslut om strandskydd

2002/03:14 av *Ulf Sjösten* (m) till justitieminister Thomas Bodström
Utredning av ungdomsbrott

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabb-
protokoll tisdagen den 22 oktober.

10 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 15 oktober

2002/03:40 av *Helena Bargholtz* (fp) till utrikesminister Anna Lindh
Diskriminering av homosexuella

2002/03:41 av *Martin Andreasson* (fp) till statsrådet Jan O Karlsson
Utredning av flyktningbegreppet

2002/03:42 av *Cecilia Nilsson Wigström* (fp) till statsrådet Britta Lejon
Neutrala myndigheter

2002/03:43 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till finansminister
Bosse Ringholm
Fastighetstaxering och fastighetsskatt

den 16 oktober

2002/03:44 av *Gustav Fridolin* (mp) till statsrådet Jan O Karlsson
Flyktingar från Ryssland

2002/03:45 av *Kerstin Engle* (s) till statsrådet Jan O Karlsson
Ängelholm-Helsingborgs flygplats

2002/03:46 av *Agneta Ringman* (s) till kulturminister Marita Ulvskog
Kulturarvs-IT

2002/03:47 av *Berit Jóhannesson* (v) till vice statsminister Lena Hjelm-
Wallén
Civilt utnyttjande av militära resurser

2002/03:48 av *Ulla Hoffmann* (v) till utrikesminister Anna Lindh

Följder av ett anfall mot irakiska Kurdistan

2002/03:49 av *Ulla Hoffmann* (v) till utrikesminister Anna Lindh

Kurdistan

2002/03:50 av *Fredrik Olovsson* (s) till justitieminister Thomas Bodström

Etnisk diskriminering inom rättsväsendet

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 22 oktober.

11 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 16 oktober

2002/03:14 av *Ragnwi Marcelind* (kd) till justitieminister Thomas Bodström

Fastighetsmäklarnämndens lokalisering

2002/03:15 av *Agne Hansson* (c) till utrikesminister Anna Lindh

Officiella kontakter med regimen i Irak

2002/03:17 av *Tasso Stafilidis* (v) till justitieminister Thomas Bodström

Den kanoniska rätten

2002/03:18 av *Tasso Stafilidis* (v) till justitieminister Thomas Bodström

Förrättare av vigslar och partnerskap

2002/03:19 av *Tasso Stafilidis* (v) till justitieminister Thomas Bodström

Regler för att ingå partnerskap

2002/03:20 av *Tasso Stafilidis* (v) till justitieminister Thomas Bodström

Anknytningskrav för partnerskap

2002/03:21 av *Berit Jóhannesson* (v) till statsrådet Jan O Karlsson

Stöd till minröjning

2002/03:22 av *Berit Jóhannesson* (v) till statsrådet Jan O Karlsson

Sammanställning över svensk minröjningsverksamhet år 2001

2002/03:23 av *Ragnwi Marcelind* (kd) till statsrådet Ingela Thalén

Lokalisering av försäkringskassornas arbetsskadehantering

2002/03:28 av *Göran Lindblad* (m) till statsrådet Jan O Karlsson

Visum

2002/03:29 av *Tasso Stafilidis* (v) till finansminister Bosse Ringholm

Uppbörd till trossamfund utan samtycke

2002/03:31 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till jordbruksminister

Margareta Winberg

Träda och odling på Gotland

2002/03:32 av *Yvonne Ruwaida* (mp) till utrikesminister Anna Lindh

Svenskt agerande mot eventuell israelisk invasion av Gaza

2002/03:33 av *Carl-Axel Johansson* (m) till miljöminister Kjell Larsson

Samordningsansvar för erosionsfrågor

2002/03:34 av *Ulla Löfgren* (m) till jordbruksminister Margareta Winberg

Viltvårdsavgiften

2002/03:35 av *Rosita Runegrund* (kd) till jordbruksminister Margareta Winberg

Konsekvenser av ett fiskestopp

2002/03:36 av *Sven-Gunnar Persson* (kd) till jordbruksminister Margareta Winberg

Internationella åtaganden vid fiskestopp

2002/03:37 av *Rosita Runegrund* (kd) till socialminister Lars Engqvist

De nya läkemedelsförmåner

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 22 oktober.

12 § Kammaren åtskildes kl. 15.00.

Förhandlingarna leddes
av andre vice talmannen från sammanträdets början till ajourneringen
kl. 12.22 och
av förste vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL CARPELAN

/Monica Gustafson

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Anmälan om förändring i regeringens sammansättning.....	1
3 § Återtagande av plats i riksdagen	1
4 § Kompletteringsval till bostadsutskottet	1
5 § Svar på interpellation 2002/03:3 om driftstörningar	2
Anf. 1 Näringsminister MONA SAHLIN (s)	2
Anf. 2 PER BILL (m).....	3
Anf. 3 Näringsminister MONA SAHLIN (s)	4
Anf. 4 PER BILL (m).....	5
Anf. 5 Näringsminister MONA SAHLIN (s)	5
Anf. 6 PER BILL (m).....	6
Anf. 7 Näringsminister MONA SAHLIN (s)	6
Ajournering.....	6
Återupptagna förhandlingar	7
6 § Frågestund.....	7
Anf. 8 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	7
<i>Militära aktioner mot Irak.....</i>	<i>7</i>
Anf. 9 LARS OHLY (v).....	7
Anf. 10 Utrikesminister ANNA LINDH (s)	7
Anf. 11 LARS OHLY (v).....	8
Anf. 12 Utrikesminister ANNA LINDH (s)	8
<i>Skattelagstiftningen.....</i>	<i>9</i>
Anf. 13 KENT OLSSON (m).....	9
Anf. 14 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	9
Anf. 15 KENT OLSSON (m).....	9
Anf. 16 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	10
<i>FN:s barnkonvention</i>	<i>10</i>
Anf. 17 GUSTAV FRIDOLIN (mp)	10
Anf. 18 Statsrådet JAN O KARLSSON (s).....	10
Anf. 19 GUSTAV FRIDOLIN (mp)	11
Anf. 20 Statsrådet JAN O KARLSSON (s).....	11
<i>ILO-konventionen</i>	<i>11</i>
Anf. 21 ERLING WÄLIVAARA (kd)	11
Anf. 22 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	12
Anf. 23 ERLING WÄLIVAARA (kd)	12
Anf. 24 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	12
<i>Landstingens organisation.....</i>	<i>12</i>
Anf. 25 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	12
Anf. 26 Socialminister LARS ENGQVIST (s).....	13
Anf. 27 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	13
Anf. 28 Socialminister LARS ENGQVIST (s).....	13

<i>Fattigdom i Sverige</i>	14
Anf. 29 VERONICA PALM (s).....	14
Anf. 30 Socialminister LARS ENGQVIST (s).....	14
Anf. 31 VERONICA PALM (s).....	14
Anf. 32 Socialminister LARS ENGQVIST (s).....	15
<i>Postens service</i>	15
Anf. 33 MARIE ENGSTRÖM (v).....	15
Anf. 34 Näringsminister MONA SAHLIN (s).....	15
Anf. 35 MARIE ENGSTRÖM (v).....	15
<i>Torskfiskestoppet</i>	16
Anf. 36 JAN ANDERSSON (c).....	16
Anf. 37 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	16
Anf. 38 JAN ANDERSSON (c).....	16
Anf. 39 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	17
<i>Sexhandel på Balkan</i>	17
Anf. 40 ROSITA RUNEGRUND (kd).....	17
Anf. 41 Utrikesminister ANNA LINDH (s).....	17
Anf. 42 ROSITA RUNEGRUND (kd).....	18
Anf. 43 Utrikesminister ANNA LINDH (s).....	18
<i>Energisparande åtgärders påverkan på fastigheters taxeringsvärden</i>	18
Anf. 44 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m).....	18
Anf. 45 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	18
Anf. 46 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m).....	18
Anf. 47 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	19
<i>Stressrelaterad ohälsa</i>	19
Anf. 48 NYAMKO SABUNI (fp).....	19
Anf. 49 Socialminister LARS ENGQVIST (s).....	19
Anf. 50 NYAMKO SABUNI (fp).....	20
Anf. 51 Socialminister LARS ENGQVIST (s).....	20
<i>Mobiltelefoni i Norrbotten</i>	20
Anf. 52 KRISTINA ZAKRISSON (s).....	20
Anf. 53 Näringsminister MONA SAHLIN (s).....	20
Anf. 54 KRISTINA ZAKRISSON (s).....	21
Anf. 55 Näringsminister MONA SAHLIN (s).....	21
<i>Livsmedelsproduktionen i norra Sverige</i>	21
Anf. 56 LENNART GUSTAVSSON (v).....	21
Anf. 57 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	22
Anf. 58 LENNART GUSTAVSSON (v).....	22
Anf. 59 Jordbruksminister MARGARETA WINBERG (s).....	22
<i>Utvisning av asylsökande som begår grova brott</i>	23
Anf. 60 JEPPE JOHNSSON (m).....	23

Anf. 61 Statsrådet JAN O KARLSSON (s).....	23	Prot. 2002/03:7
Anf. 62 JEPPE JOHNSSON (m).....	23	17 oktober
Anf. 63 Statsrådet JAN O KARLSSON (s).....	23	
<i>Sfi-undervisningen</i>	24	
Anf. 64 INGER LUNDBERG (s).....	24	
Anf. 65 Näringsminister MONA SAHLIN (s)	24	
Anf. 66 INGER LUNDBERG (s).....	24	
Anf. 67 Näringsminister MONA SAHLIN (s)	25	
Anf. 68 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	25	
7 § Hänvisning av ärenden till utskott	25	
8 § Bordläggning.....	25	
9 § Anmälan om interpellationer.....	26	
10 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	26	
11 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	27	
12 § Kammaren åtskildes kl. 15.00.....	28	

